

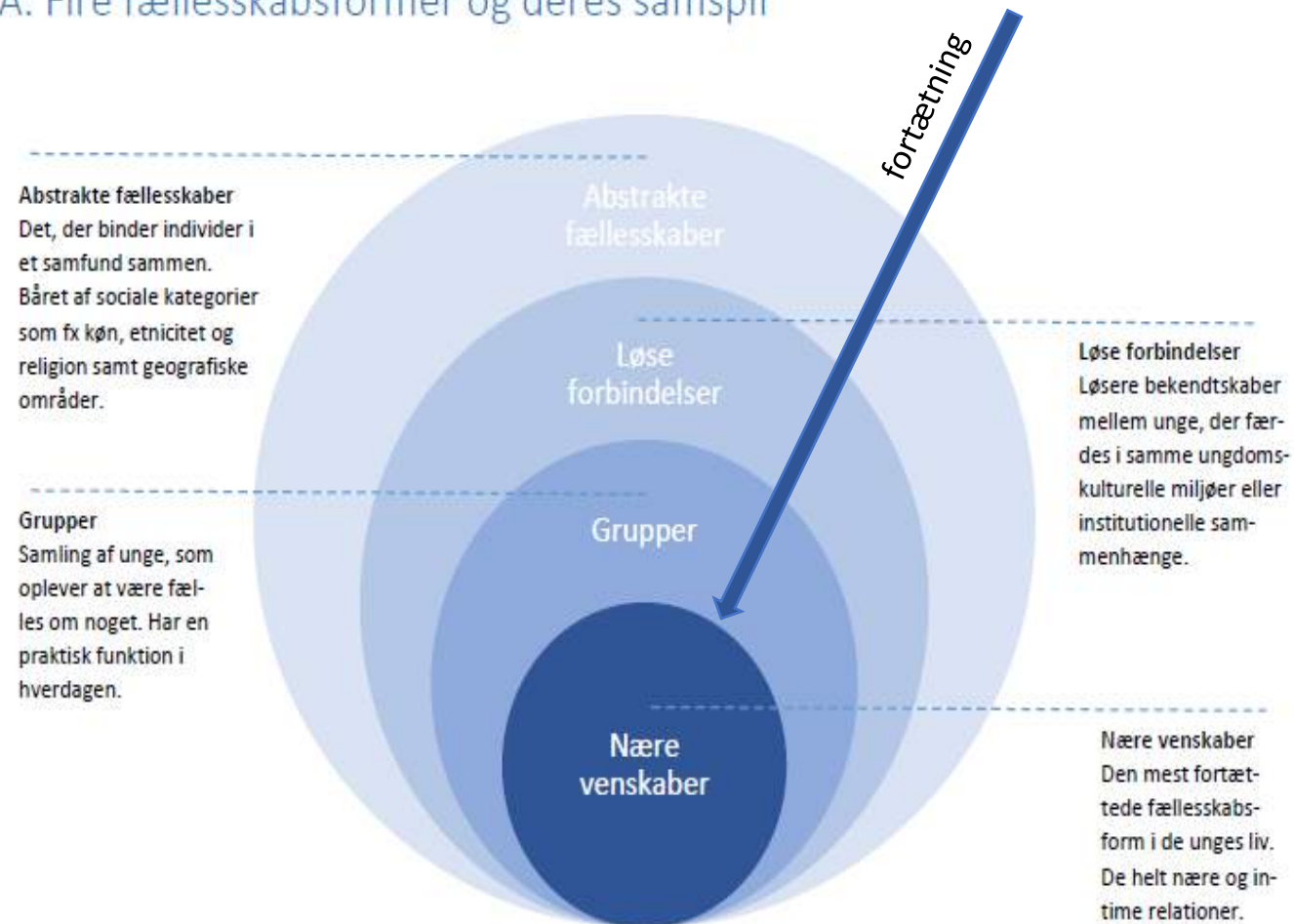
Kan unge- fællesskaber gøre ondt?

Fire fællesskabsformer

Social trivsel opstår når
fortætningen lykkes!

Social mistrivsel hænger tæt
sammen med at mislykkes i
fortætningen!

A. Fire fællesskabsformer og deres samspil

Figur 1. Fire fællesskabsformer

Deltagelsesmuligheder i praksisfællesskaber

Praksisfællesskaber...

- er kendetegnet ved "Fælles opgave, fælles engagement og fælles ritualer"
- er ikke kun sociale – men *bliver* sociale, når de har *det faglige som det fælles tredje*.
- handler både om proces og produkt (det vi er sammen om)

Deltagelse...

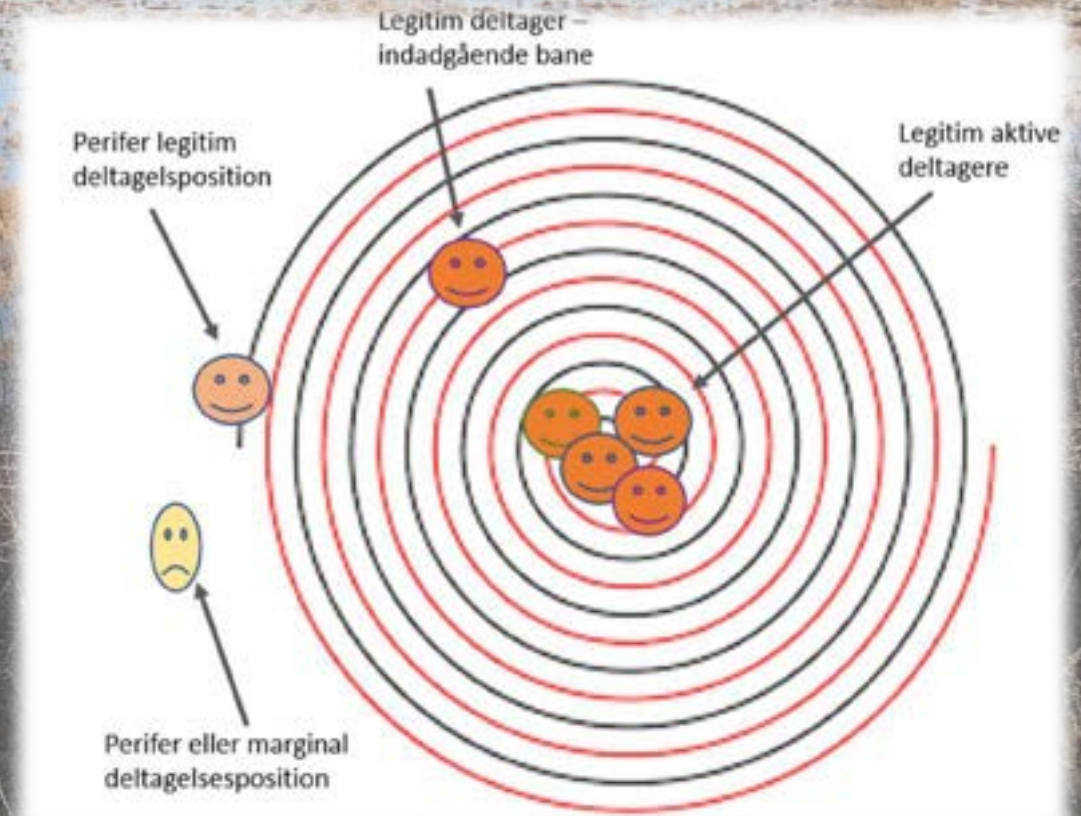
- er muligt på forskellige måder/positioner
- Fremmes ved at kunne sætte sine kompetencer og/eller erfaringer i spil

Lærere og 'ældre' elever kan hjælpe på vej

- Ved at give *status* til den ny-ankomne
- Ved at *formidle* praksisfællesskabets ritualer, sprog, værdier, samværsformer, det vi er sammen om
- Ved at *legitimere* forskellige måder at være deltagende på
- Gennem *strategisk grupperdannelse*

Afvisning og foragt hos perifere og/eller marginale deltagelsespositioner, kan ses som beskyttelse mod nederlag og afvisning

Det handler om at få adgang til at lære noget.

Modsvaret til skolefravær er Skoletrivsel og Fællesskaber

"Bag ethvert problem er en frustreret drøm – og drømmen kom først"

Peter Laing

Årsager til elevers mistrivsel er komplekse, men alt tyder på at Skoletrivsel er et vigtigt opmærksomhedspunkt!

Skoletrivsel er relationel og handler om elevernes oplevelse af forbundethed og tilhør med

- De andre elever
- Med lærerne
- Med det faglige stof

Skoletrivsel handler om at eleven oplever

- VELVÆRE - oplevelse af fysisk og psykisk *velvære* i skolen
- VIRKE - at få adgang til at *virke*, dvs. deltage og bidrage til skolens aktiviteter
- VELLIDT, elevens oplevelse af at være vellidt af andre elever og lærere

... mere om Skoletrivsel

Skolefravær vokser ud af klasse/holdfællesskaber der ikke fungerer!

Når vi ikke 'fitter' ind, melder vi afbud næste gang!

- Skoletrivsel fremmes gennem:
 - Støt op om holdfællesskabet og kammeratskabskulturen
 - Gør det faglige til holdets fælles tredje
 - Støt op om forskellighed på holdet
 - Teambuilding, elevinvolvering, tal om hvordan vi styrker fællesskabet på holdet

Relationsudviklende arbejde med holdet

Fokus på at holdet skal være et godt sted at være og lære!

- Hvordan spiller vi hinanden gode på holdet?
- Hvornår skaber vi fællesskabende, involverende, aktiverende og sjove lærings-aktiviteter

Hvordan vil vi samarbejde om elevernes Skoletrivsel: tilhør/vifølelse og sammenhold?

Skab inkluderende læringsmiljø og skoletrivsel ... med afsæt i det faglige som det fælles tredje

Gør det faglige til holdets fælles tredje – her opstår Vi-følelsen

- At samtænke faglighed og trivsel – de er uløseligt sammenfiltrede
- At sætte fokus på det sociale læringsmiljø
- Trivsel bør tænkes ind som en del af skolens **kerneopgave**. Ikke som noget der skal klares særskilt eller gennem kompensatoriske tiltag.

Tænk trivsel og faglighed sammen gennem Fællesskabende undervisning:

- *Lad de unge producere viden,*
- *Sæt elevernes kompetencer i spil,*
- *Producér til andre, ikke blot til portfolio.*
- *Præsenter holdets produkter for andre, hele FGU-skolen, naboholdet el.lign. → Vi-identitet! Stolthed!*

”Hvem vil være millionær?”

Fællesskabende undervisning

- Et spil om IT-fagsprog
- Elever og lærere producerer kort med fagord
- Grupper á 2/3 elever producerer ét sandt og tre falske svar
- Holdet deles i to – de spiller “Hvem vil være millionær” om fagord.
- *Husk en fællesskabende gevinst!*

FGU –skolen har et dårligt ry

eksempel på et AGU-forløb – at gøre fagligheden til det fælles tredje

PROJEKT "STOLTHED I FGU"

- Nogle elever har oplevet, at blive mødt med kommentarer som; " *Nå, er du begyndt ovre på "Taberskolen"*
- Eleverne fortæller, at de er kede af den omtale, for de kan godt lide at gå i skole nu. De bliver flove over, at andre tænker sådan om dem.
- Eleverne på AGU- medier vil gerne gøre noget ved skolens omdømme. Sammen med deres dansk- og matematiklærer kommer de med forslag og laver en grovskitse til et projekt, hvor både lærere og elever har roller. Nogle elever henvender sig til den lokale radio, som bliver partner i projektet "STOLTHED I FGU".

- En radiomedarbejder deltager i undervisningen og fortæller bl.a. om hvordan eleverne kan bruge *radiospots* og bannere på internet på skolerne under perioden med radio-kampagne.
- Nogle elever udarbejder med hjælp fra lærerne en interviewguide, hvorefter eleverne henter informationer og gode historier *gennem interviews* med
 - FGU-elever fra områdets andre FGU skoler om, hvad de synes om at gå i skole på den måde, som FGU tilbyder
 - FGU-lærere om undervisningen og hvad en FGU-eksamen kan føre til.
- Nogle elever lærer om gode billeder med blikfang (reklame).
- Elevgrupperne arbejder som en i redaktion.
- De indsamlede data bliver brugt til oneliners internt på skolen (bannere) og eksternt i radiospots, ligesom elevs fortællinger bruges i flere radioudsendelser.

Fællesskabende undervisning

**Elevgrupper producerer læringsvideo
om :**

- at gå på skolen – dagligdagens rytmer. (til skolens hjemmeside)
- hvad man SKAL/IKKE skal gøre i Coronatiden på skolen
- den gode vejledningssamtale set fra elev-perspektiv
- en video-ordbog til voksne om ungdoms-sprog

Det inkluderende læringsmiljø i FGU handler om...

- At skabe markant anderledes erfaringer hos eleverne
- At samarbejde om at få øje på sprækkerne og mulighederne
- At samarbejde om at overvinde fastlåste situationer og afmagt
- At fokusere på skolens kultur og struktur i forhold til elevernes deltagelsesmuligheder
- At styrke holdkultur og sammenhold
- At gøre det faglige til det fælles tredje
- *At lære af de unge og hinandens erfaringer!*

Tak for jeres interesse!

Referencer

- Bruselius –Jensen, M., Sørensen, N.U.& Pløger Nielsen, K., T. (2021). *Kan ungefællesskaber gøre ondt?*. Delrapport. CEFU. <https://www.cefu.dk/emner/forskning-samarbejde/livsstil-og-sundhed/kan-ungefaellesskaber-goere-ondt.aspx>
- Emmertsen Lund, G. (2021): *Fra fravær til fællesskab – hvad kan skolen gøre?* Aarhus Universitetsforlag.
- Dresler, M. & Obel, C. (2017): *Vredeshåndtering for unge*. Frydenlund.
- Görlich, A. (2016): *Uden uddannelse og arbejde - unges tilblivelser i komplekse transitioner*. PhD-afhandling Aalborg Universitet.
- Højholt, C. & Rønn Larsen, M. (2021): Fællesskaber og situeret ulighed – om børns betingelser for indflydelse og udvikling af livsførelse. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Nr. 2 – 2021 (s. 22 – 38).
- Johnsston, L. (2018): *Power Threat Meaning network*. <https://www.youtube.com/watch?v=tkNWQdVB4FO>
- Katzenelson, N., Pless, M., Görlich, A., Graversen, L. & Bank Sørensen, N. (2001): Ny udsathed: nuancer i forståelse af psykisk mistrivsel. In *Nordisk Tidsskrift for Ungdomsforskning*. 2.2021, årgang 2. (s.83 – 103)
- Nielsen, J (2018): Kontekstmanagement som praksisform. *Pædagogisk psykologisk tidsskrift*. Nr. 5-2018
- Nøttrup, J. (2016): Forandring sker i fællesskaber. *Tidsskrift for Socialpædagogik*. 19. årg. Nr. 2 (s. 75 – 92)
- Overgaard Larsen, D. & Nøttrup, J. (2019): Legitim langsomhed i produktionsskolens praksis. *Tidsskrift for Socialpædagogik*. 22. årg. Nr. 2 (s. 71-82)
- Tyrol Bech, A.M., Nøttrup, J. & Pedersen Jones, S. (2020): Fællesskaber i STU skal stilladseres. *Specialpædagogik – tidsskrift for Specialpædagogik og inklusion*. Nr. 2, 2020. (s. 30 – 45)
- Secher Schmidt M.C.: Hedegaard Hansen, J., Molbæk, M. & Riis Jensen, C. (2021): ”Du kan ikke gøre en gris til en væddeløbshest, vel?” – om problemforståelser og løsningsstrategier i de professionelle samarbejde i skolen. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*. Marts 2021 (s. 175 – 191).